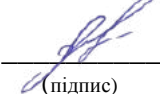

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

«ПОГОДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи

_____ Бокшан А.М.
(підпис)

“12” серпня 2022 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МИСТЕЦТВО ЗАКАРПАТТЯ»
ОПП «Живопис» / ОКЗ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Ступінь	Магістр
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Статус дисципліни	Обов'язкова
Рік викладання / семестр, курс	2022-2023 / 1-й рік підготовки, 1-й семестр
Обсяг дисципліни (кредити/години)	4 ЄКТС / 120 годин, з них 48 аудиторні
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Приймич Михайло Васильович, д-р. мистецтвознавства, доцент
Контактний телефон	050 282 48 59
e-mail	mpryumych@yahoo.com
Інформація про консультації	Очне / Онлайн (за потреби)

Силабус навчальної дисципліни «Мистецтво Закарпаття» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація ОПП «Живопис» / Укладач: Приймич М.В. – Ужгород ЗАМ, 2022. – 15 с.

Розробник: д-р мистецтвознавства, доцент Приймич М.В.

Розглянуто й затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного мистецтва

протокол №1 від "12" серпня 2022 р.

Схвалено Вченою радою Закарпатської академії мистецтв

"12" серпня 2022 року, протокол №1.

© Приймич М.В., 2022 рік

© Закарпатська академія мистецтв, 2022 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета й завдання навчальної дисципліни	5
3. Компетентності та програмні результати навчання з дисципліни.....	5
4. Програма навчальної дисципліни	6
5. Структура залікового кредиту дисципліни	7
6. Зміст лекційного матеріалу	8
7. Зміст самостійної / індивідуальної роботи.....	10
8. Контроль навчальної роботи здобувачів вищої освіти	11
9. Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти.....	12
9.1. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам протягом навчального семестру.....	12
9.2. Критерії оцінювання знань.....	12
10. Політики курсу	13
11. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни	14
11.1. Методичне забезпечення	14
11.2. Рекомендована базова література	14
11.3. Рекомендована допоміжна література.....	14
11.3. Інформаційні ресурси	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / ОПП «Живопис»	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Рік підготовки	1-й	1-й
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів	4	4
Модулів	1	1
Змістових модулів	6	6
Загальна кількість годин	120	120
Кількість аудиторних годин:	48	8
лекції	44	6
практичні / семінарські заняття	4	2
Кількість годин, відведених на самостійну роботу	72	112
Форма підсумкового контролю	Залік	Залік

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань про особливості розвитку мистецтва на Закарпатті, поглиблення термінологічних знань, продовження формування базових понять та категорій з історії мистецтва на основі регіонального матеріалу. З'ясування основних етапів розвитку художньої культури Закарпаття з процесами в Україні та світі; вивчення переважаючих художніх принципів на території області; зростання професійного рівня здобувача вищої освіти, зокрема, в розвитку його теоретично-світоглядних понять та у формуванні бачення культурного внеску Закарпаття в культуру України та Європи загалом. Для цього враховується набутий історичний досвід, погляди на мистецтво, релігійні доктрини та філософські концепції, а також погляди на сучасне мистецтвознавство.

Завдання дисципліни: допомогти здобувачам вищої освіти в підвищенні рівня теоретичних знань у галузі українського мистецтва, зокрема мистецтва Закарпаття, формування цілісної картини світу (наукового світогляду), у підготовці їх до життя у суспільстві.

Знання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- знати: історико-теоретичні основи і засади історії образотворчого мистецтва; необхідну для фахового спілкування термінологічну базу; визначати хронологічні рамки певної художньої епохи та особливості художньої мови мистецтва краю в контексті Українського; розкрити головні етапи у творчості відомих митців, вивчення яких передбачено програмою; орієнтуватися у процесах сучасного мистецького життя регіону.

- вміти: проводити аналіз творів мистецтва; фахово формулювати власну думку; визначати хронологічні межі мистецького періоду за його художніми ознаками; критично аналізувати сучасні художні процеси.

Методи навчання: словесні (лекція, фронтальне пояснення); наочні (демонстрація практичних зразків); практичні (практичні вправи, індивідуальний контроль, власний приклад); самостійна робота.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Шифр за ОПП	Компетентності	Програмні результати навчання з дисципліни
К 01.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН – 01. Вміти аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.
К 02.	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	ПРН – 06. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу.
К 07.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН – 10. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
К 09.	Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.	ПРН – 11. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основні принципи розвитку сучасного візуального мистецтва.
К 14.	Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науковопедагогічної діяльності.	
К – 15.	Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.	
К – 17.	Здатність до організації і проведення науково-дослідної роботи у різних аспектах (історичний, теоретичний, практичний).	
К 18.	Здатність до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культури і мистецтва та мистецьких процесів.	
К 19.	Здатність володіти категоріальним апаратом, інструментарієм сучасного мистецтвознавчого аналізу стилістичних течій та художніх творів; основними науковими принципами експертизи творів образотворчого мистецтва.	
К 19.	Здатність володіти категоріальним апаратом, інструментарієм сучасного мистецтвознавчого аналізу стилістичних течій та художніх творів; основними науковими принципами експертизи творів образотворчого мистецтва.	

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Географічне положення та археологічні пам'ятки краю

1. Географічне положення Закарпаття та особливості регіону Верхнього потисся.
2. Стоянки первісної людини на території Закарпаття. Археологічні культури доби кам'яної доби та часу бронзи. Пам'ятки археологічних культур Верхнього потисся..
3. Доба заліза на Закарпатті. Культури римського періоду та часу переселення народів. Пам'ятки будівництва, литва та гончарства.
4. Особливості археологічних культур стародавніх слов'ян на території Закарпаття. Ранні слов'янські поселення, особливості будівництва та кераміка.

Змістовий модуль 2. Мистецтво Закарпаття у добу Середньовіччя

- Тема 5. Пам'ятки середньовічного будівництва на Закарпатті. Архітектура XII–XV ст.
Тема 6. Монументальний живопис XII–XV ст.
Тема 7. Розвиток мистецтва Закарпаття XVI–XVII ст.

Змістовий модуль 3. Культурний процес на Закарпатті XVII–XVIII ст.

- Тема 8. Архітектура Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст. Особливості та головні тенденції.
Тема 9. Живопис Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст.
Тема 10. Золота доба в мистецтві Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст. Історичні реалії.
Тема 11. Будівництво Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст.
Тема 12. Живопис Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст.

Змістовий модуль 4. Проблеми національного відродження. Мистецтво Закарпаття XIX ст.

- Тема 13. Будівництво Закарпаття XIX ст.
Тема 14. Живопис та іконостасне різьблення Закарпаття XIX ст.
Тема 15. Розвиток скульптури Закарпаття XIX ст.
Тема 16. Мистецтво Закарпаття кінця XIX – поч. XX ст.

Змістовий модуль 5. Нові художні віяння та розвиток мистецтва Закарпаття

- Тема 17. Нодьбанська школа та шляхи формування нових поглядів на живопис у краї в XX ст. Будівництво у Закарпатті першої половини XX ст.
Тема 18. Основоположники закарпатської мистецької школи.
Тема 19. Шляхи розвитку мистецтва краю в часі Другої світової війни

Змістовий модуль 6. Українське мистецтво у часі зростання національної самосвідомості

- Тема 20. Заснування навчального закладу на Закарпатті в 1946 р. та Спілки художників.
Тема 21. Мистецтво Закарпаття 1960–70-х років.
Тема 22. Тенденції у мистецтві Закарпаття в часі Української державності.

5. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Географічне положення та археологічні пам'ятки краю			
Тема 1. Географічне положення Закарпаття.	1	-	3
Тема 2. Первісні стоянки на території Закарпаття. Пам'ятки археологічних культур верхнього потисся.	1	-	3
Тема 3. Археологічні пам'ятки Закарпаття залізної доби та часу переселення народів.	2	-	3
Тема 4. Культура та мистецтво стародавніх слов'ян на території Закарпаття.	2	-	3
Змістовий модуль 2. Мистецтво Закарпаття у добу Середньовіччя			
Тема 5. Пам'ятки середньовічного будівництва на Закарпатті. Архітектура XII–XV ст.	2	-	3
Тема 6. Монументальний живопис XII–XV ст.	2	-	3
Тема 7. Розвиток мистецтва Закарпаття XVI–XVII ст.	2	-	3
Змістовий модуль 3. Культурний процес на Закарпатті XVII–XVIII ст.			
Тема 8. Архітектура Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст. Особливості та головні тенденції.	2	-	3
Тема 9. Живопис Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст.	2	-	3
Тема 10. Золота доба в мистецтві Закарпаття другої половини XVIII – поч. XIX ст. Історичні реалії.	2	-	3
Тема 11. Будівництво Закарпаття другої половини XVIII – поч. XIX ст.	2	-	3
Тема 12. Живопис Закарпаття другої половини XVIII – поч. XIX ст.	2	-	3
Проміжний контроль	-	2	3
Змістовий модуль 4. Проблеми національного відродження. Мистецтво Закарпаття XIX ст.			
Тема 13. Будівництво Закарпаття XIX ст.	2	-	3
Тема 14. Живопис та іконостасне різьблення Закарпаття XIX ст.	2	-	3
Тема 15. Розвиток скульптури Закарпаття XIX ст.	2	-	3
Тема 16. Мистецтво Закарпаття кінця XIX – поч. XX ст.	2	-	3
Змістовий модуль 5. Нові художні віяння та розвиток мистецтва Закарпаття			
Тема 17. Нодьбанська школа та шляхи формування нових поглядів на живопис у краї в XX ст. Будівництво у Закарпатті першої половини XX ст.	2	-	3
Тема 18. Основоположники закарпатської мистецької школи.	2	-	3
Тема 19. Шляхи розвитку мистецтва краю в часі Другої світової війни	2	-	3
Змістовий модуль 6. Українське мистецтво у часі зростання національної самосвідомості			
Тема 20. Заснування навчального закладу на Закарпатті в 1946 р. та Спілки художників.	2	-	3
Тема 21. Мистецтво Закарпаття 1960–70-х років.	2	-	3
Тема 22. Тенденції у мистецтві Закарпаття в часі Української державності.	2	-	3
Підсумковий контроль	-	2	3
Усього	44	4	72

6. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

ЗМ	Тема	Структура лекції	Література та джерела
1	Географічне положення Закарпаття.	Ознайомлення з предметом та його структурою. Огляд літератури з дисципліни; Особливості формування та історія адміністративної одиниці. Географічні особливості регіону.	Котигорошко В. Г. Верхнє Потисся в давнину. – Ужгород: Карпати, 2008.
	Первісні стоянки на території Закарпаття. Пам'ятки археологічних культур верхнього потисся.	Найдавніші сліди проживання людини на Закарпатті. Стоянка в Королево. Особливості доби мезоліту та неоліту у пам'ятках краю. Археологічні культури доби бронзи, укріплені городища гава-голіградської спільноти.	Котигорошко В. Г. Верхнє Потисся в давнину. – Ужгород: Карпати, 2008.
	Археологічні пам'ятки Закарпаття залізної доби та часу переселення народів.	Археологічні пам'ятки доби заліза – гальштат та латен. Поселення на горах Галіш-Ловачка. Залізоливарні центри біля с. Сокирниця. Формування держави Бурєбісти та Малокопанське поселення. Римські завоювання та археологічні культури римської доби.	Котигорошко В. Г. Верхнє Потисся в давнину. – Ужгород: Карпати, 2008.
	Культура та мистецтво стародавніх слов'ян на території Закарпаття.	Археологічні пам'ятки, що засвідчують проживання слов'ян. Слов'янське будівництво, кераміка та поселення на території сучасного Закарпаття. Міфи та історичні реалії щодо християнізації краю.	Котигорошко В. Г. Верхнє Потисся в давнину. – Ужгород: Карпати, 2008.
2	Пам'ятки середньовічного будівництва на Закарпатті. Архітектура XII–XV ст.	Історичні відомості про край та пам'ятки оборонного та церковного будівництва. Особливості архітектури та розвитку Невицького, Ужгородського, Середнянського, Мукачівського, Королевського, Виноградівського Хустського та Вишківського замків. Зразки романського та готичного церковного будівництва.	Середньовічні церкви від Тиси до Карпат [Електронний ресурс]
	Монументальний живопис XII–XV ст.	Середньовічний живопис Закарпаття – етапи розпису Горянської ротонди, живопис у Хусті та Вишкові, фрагменти живопису у Чорнотисові та Мукачеві.	Середньовічні церкви від Тиси до Карпат [Електронний ресурс]
	Розвиток мистецтва Закарпаття XVI–XVII ст.	Культурні трансформації під впливом протестантизму на турецького завоювання. Зразки мистецтва краю, які датуються XVI–XVII ст.	Середньовічні церкви від Тиси до Карпат [Електронний ресурс]
3	Архітектура Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст. Особливості та головні тенденції.	Стиль бароко та його значення для формування художніх форм на Закарпатті. Кам'яне палацових та церковне будівництво на Закарпатті. Будівництво першої кам'яної церкви у Мукачівському монастирі, зведення єзуїтського колегіуму та костелу.	Сирохман М. Церкви України. Завкарпаття. – Львів: МС, 2000.
	Живопис Закарпаття другої половини XVII – початку XVIII ст.	Іконописні школи, які були задіяні для оздоблення церков Закарпаття. Художники Судової Вишні та іконопис Іллі Бродлаковича. Чудотворні ікони Закарпаття.	Приймич М. Іконостаси Закарпаття. – Ужгород: Карпати, 2014
	Золота доба в мистецтві Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст. Історичні реалії.	Трансформації культурного життя краю у контексті освітніх змін. Діяльність єпископа Михайла-Мануїла Ольшавського та владики Андрія Бачинського. Формування типової архітектури, розвиток церковного різьблення завдяки цеховим майстрам. Формуванні інститут єпархіальних художників.	Приймич М., Перед лицем Твоїм. Закарпатський іконостас. – Ужгород: Карпати – Гражда, 2007.
	Будівництво Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст.	Характеристика проектів та пам'яток, які представляють терезіанський стиль у краї. Зміни у переданих храмах для потреб греко-католицької церкви. Особливості дерев'яного будівництва краю.	Сирохман М. Церкви України. Завкарпаття. – Львів:МС, 2000.
	Живопис Закарпаття другої половини XVIII– поч. XIX ст.	Зміни у живописі краю. Художники-вачиліяни та їх вплив на новації у іконописі, єпархіальні художники та їх творчість. Роль академії у формуванні нового мистецтва. Запрошені майстри на території краю.	Приймич М. Іконостаси Закарпаття. Ужгород: Карпати, 2014
4	Будівництво Закарпаття XIX ст.	Містобудування на Закарпатті у XIX ст. Спорудження Жупанату, перебудови єпископської резиденції, зміни в архітектурі Ужгорода, Мукачева, Берегова та малих містечок.	Сирохман М. Церкви України. Завкарпаття. – Львів:МС, 2000.
	Живопис та	Зміни у освіті та вплив нових романтичних ідей на	Приймич М. Нові

	іконостасне різьблення Закарпаття XIX ст.	живопис краю. Творчість Й. змія Миклошика, Михайла Манковича, Івана Ромбауера, Фердинанда Видри, Юлія Вірага.	відкриття у монумент. жив. Ф. Видри.
	Розвиток скульптури Закарпаття XIX ст.	Скульптура у контексті культурної специфіки краю. Залізюварні заводи Закарпаття та розвиток скульптури – придорожні хрести, грубки, меблі та кругла пластика. Художники Вілашек, Шоссел та Кінне.	Звід пам'яток історії та культури України. Закарпатська область
	Мистецтво Закарпаття кінця XIX – поч. XX ст.	Сицесія в архітектурі краю. Особливості архітектури Мукачівської ратуші, Золота пава у Берегові, готель Берчені та білий корабель.	Звід пам'яток історії та культури України. Закарпатська область
5	Ньодьбанська школа та шляхи формування нових поглядів на живопис у краї в XX ст. Будівництво у Закарпатті першої половини XX ст.	Початки плерного живопису Австро-Угорщині. Шімон Голоші та особливості Ньодьбанської школи. Тячівський період Шімона Голоші.	Небесник І. Культурологія – Ужгород, 2007.
	Основоположники закарпатської мистецької школи.	Народження закарпатської мистецької школи. Рисункова публічна школа, формування професійного мистецького об'єднання, Виставки закарпатських митців	Небесник І. Культурологія – Ужгород, 2007.
	Шляхи розвитку мистецтва краю в часі Другої світової війни	Окупаційна влада та дні угорської культури на Закарпатті. Закарпатські митці у контексті подій другої світової війни.	Небесник І. Культурологія – Ужгород, 2007.
6	Заснування навчального закладу на Закарпатті в 1946 р. та Спілки художників.	Радянська влада та зміни у освітній системі краю. Створення Художньо-промислового училища. Формування спілки художників, перші кроки закарпатських митців у радянській системі.	Небесник І. Культурологія – Ужгород, 2007.
	Мистецтво Закарпаття 1960–70-х років.	Друге та третє покоління закарпатських митців. Особливості розвитку живопису, народження групи митців-новаторів у пластиці з дерева. Створення художфонду.	Шлях Закарпатського живопису — перший культурний маршрут України
	Тенденції у мистецтві Закарпаття в часі Української державності.	Розпад СРСР та зміни у мистецькій парадигмі. Утворення неформальних об'єднань, виникнення приватних галерей, спроби охопити наслідки розвитку мистецтва у вільному світі.	Шлях Закарпатського живопису — перший культурний маршрут України

7. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ / ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Самостійна / індивідуальна робота виконується здобувачами вищої освіти в позааудиторний час і передбачає:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- опрацювання джерел рекомендованої літератури з дисципліни;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- написання рефератів.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Археологічні культури на Закарпатті.
2. Особливості розвитку європейських стилів на сході Угорського королівства.
3. Західноєвропейські впливи та регіональні форми у розвитку мистецтва Закарпаття XVIII ст.
4. Особливості національного відродження Закарпаття у XIX ст.
5. Значення образотворчого мистецтва для презентації культури краю в Україні і світі.

Теми рефератів

1. Первісне мистецтво людини на Закарпатті в контексті європейського культурного розвитку.
2. Особливості закарпатського мистецтва в добу Середньовіччя.
3. Значення “Золотої доби” закарпатської культури для подальшого розвитку мистецтва Закарпаття.
4. Ідеї національного відродження на Закарпатті та шляхи розвитку мистецтва.
5. Художні тенденції кінця XIX-поч. XX ст. та розвиток мистецтва Закарпаття.
6. Роль навчального закладу у розвитку мистецтва краю.

8. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми контролю навчальної роботи

№ п/п.	Змістовий модуль	Форми контролю					
		Поточний		Проміжний		Підсумковий	
		Д.ф.н.	З. ф.н.	Д.ф.н.	З. ф.н.	Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Географічне положення та археологічні пам'ятки краю	+	-	+	-	+	+
2	Мистецтво Закарпаття у добу Середньовіччя	+	-		-		
3	Культурний процес на Закарпатті XVII–XVIII ст.	+	-		-		
4	Проблеми національного відродження. Мистецтво Закарпаття XIX ст.	+	-	-	-		
5	Нові художні віяння та розвиток мистецтва Закарпаття	+	-	-	-		
6	Українське мистецтво у часі зростання національної самосвідомості	+	-	-	-		

Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача вищої освіти в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Поточний контроль здійснюється для здобувачів вищої освіти денної форми навчання у рамках лекційних занять і передбачає опитування з метою визначення рівня їх теоретичної підготовки.

Проміжний контроль знань здійснюється всередині семестру (після проходження перших 3-х змістовних модулів).

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться після завершення усіх видів навчальної роботи з відповідних змістовних модулів. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

9. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв¹ оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ґрунтується на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та рівності вимог.

9.1. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам протягом навчального семестру

Змістовий модуль	Ваговий коефіцієнт	Максимальна кількість балів
1. Географічне положення та археологічні пам'ятки краю	0.15	15
2. Мистецтво Закарпаття у добу Середньовіччя:	0.15	15
3. Культурний процес на Закарпатті XVII–XVIII ст.	0.15	15
4. Проблеми національного відродження. Мистецтво Закарпаття XIX ст.	0.15	15
5. Нові художні віяння та розвиток мистецтва Закарпаття	0.15	15
6. Українське мистецтво у часі зростання національної самосвідомості	0.15	15
Оцінювання реферату	0.1	10
Усього	1	100

9.2. Критерії оцінювання знань

Критерії оцінювання аудиторної роботи: повнота розкриття питань; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання літератури; уміння робити порівняння, висновки; вміння самостійно готувати матеріал; інше.

Критерії підсумкового оцінювання знань здобувача вищої освіти:

- 90-100 балів – за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явами, які вивчаються, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 82-89 балів – за ґрунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;

¹ http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf.

- 74-81 балів – за міцні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 64-73 балів – за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних відомостей під час виконання тестових завдань;
- 60-63 балів – за незнання значної частини навчального матеріалу, невміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 00-59 балів – за незнання навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання; невміння орієнтуватися під час виконання тестових завдань; незнання основних фундаментальних положень.

Таблиця переведення підсумкової оцінки у національну шкалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Європейська шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять.

Здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них пояснюється теоретичний та практичний матеріал. Сам факт відвідування занять фіксується, але не оцінюється. Система оцінювання орієнтована на отримання оцінок за засвоєння теоретичних знань, а також на стимулювання активності здобувача на заняттях.

Поведінка в аудиторіях.

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах взаємоповаги.

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв².

² http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

11. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

11.1. Методичне забезпечення

1. Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 8.10.2020, протокол №2) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_org_osvit_proc.pdf
2. Положення про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 29.08.2016, протокол №1) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf.
3. Положення про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 21.03.2019, протокол №7) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

11.2. Рекомендована базова література

1. Котигорошко В. Г. Верхнє Потисся в давнину. 1 000 000 років тому - X сторіччя н.е. - Ужгород: Карпати, 2008. - 432 с, іл.
2. Макушенко П. И. Народная дерев'янная архитектура Закарпатья. – Киев, 1976.
3. Небесник І. Культурологія – Ужгород, 2007.
4. Попович І. Закарпаття за доби раннього заліза. – Krakow-Lvov, 2006
5. Приймич М., Перед лицем Твоїм. Закарпатський іконостас. – Ужгород: Карпати – Гражда, 2007.
6. Приймич М. Іконостаси Закарпаття. Історико-мистецькі нариси/ Вст. ст. М.Сирохмана.— Ужгород: Карпати, 2014.— 184 с., іл.
7. Приймич М. Церковний живопис Закарпаття/ М.Приймич.— Ужгород: Карпати, 2017.— 137 с.: іл.
8. Сирохман М. Церкви України. Закарпаття. – Львів, 2000.
9. Сирохман М. Втрачені церкви Закарпаття. –Ужгород, 1999.
10. Сова П. Архітектурні пам'ятники Закарпаття. – Ужгород, 1958.
11. Юрченко П. Г. Дерев'яна архітектура України. – Київ, 1970.

11.3. Рекомендована допоміжна література

1. Гоберман Д. Н. Памятники деревянного зодчества Закарпатья. – Ленинград, 1970.
2. Логвин Г. Украинские Карпати. – Москва, 1973.
3. Нариси історії Закарпаття / під ред.. проф. І. Грінчак, Е. Балагурі, М. Бабидорич, В. Ілько, І. Поп. – Т. 1. – Ужгород, 1993.
4. Пап С. Історія Закарпаття. / у трьох томах. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2001.
5. Приймич М. Нові відкриття у монументальному живописі Фердинанда Видри / М. Приймич// Образотворче мистецтво.- 2016.- №2.- С.46-49
6. Федька С. Ужгород крізь віки. Нариси з історії Ужгорода. – Ужгород:Патент, 2010.
7. Vuxton D. The wooden churches of Eastern Europe. – Cambridge, 1981.

8. Deschmann A. Kárpátalja műemlékei. – Budapest, 1990.
9. Dudás B., Legeza L., Szacs vay P. Baziliták. Budapest, 1993.
10. Kárpátaljai reformatus templomok. Ungvár-Breregszász, 2000.
11. Kožminova A. Podkarpatská Rus. – Karlin, 1922.

11.4. Інформаційні ресурси

1. Середньовічні церкви від Тиси до Карпат [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.zkmuseum.com/2013/08/Serednjovichni-cerkvy-vid-Tisi-do-Karpat.html>
2. Втрачені церкви Закарпаття База даних 156 втрачених об'єктів церковної архітектури Закарпаття [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://crptarchitect.org/>
3. Закарпатська академія мистецтв - офіційний сайт [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://artedu.uz.ua/12-zh.html>
4. Звід пам'яток історії та культури України. Закарпатська область [Електронний ресурс] / Авт. кол.: С. Пеняк (керівник), М. Алмашій, І. Баум та ін.; Упорядн.: С. Кот (керівник), Т. Катаргіна, Н. Ковпаненко, Н. Томіна. НАН України. Інститут історії України, Центр досліджень історико-культурної спадщини України. – К., 2017. – 411 с. – (Матеріали до "Зводу пам'яток історії та культури України") [Електронний ресурс] Інститут історії України Режим доступу: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
5. Шлях Закарпатського живопису — перший культурний маршрут України [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://artroad.digital/>